

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Retten til frit at give udtryk for sine holdninger og meddele sine tanker til andre er en forudsætning for et åbent demokrati og for et mangfoldigt kulturelt og politisk samfundsliv. Det gælder i Danmark, og det gælder i resten af verden, og ytringsfriheden er som en fundamental frihedsrettighed beskyttet i den danske grundlov og i flere internationale konventioner.

I en række stater er ytringsfriheden imidlertid under pres. Forfattere, journalister og andre skribenter, der deltager i den offentlige debat og i deres lands kulturliv, oplever at blive udsat for repressalier og censur på grund af deres litterære virksomhed. De afskediges fra deres job og hindres i at udgive deres artikler og bøger m.v. De udsættes for forfølgelse og må gå under jorden. I nogle tilfælde er konsekvenserne endnu mere alvorlige. Hvert år oplever verden således, at forfattere og journalister bliver dræbt, fordi de vælger at kritisere en regering eller modsige magtfulde interessegruppers grundholdninger. For eksempel viser begivenhederne i forbindelse med offentliggørelsen af tegninger af Muhammed i europæiske aviser nødvendigheden af, at forfattere, journalister og skribenter kan udtrykke kritik af f.eks. regeringer og religiøse traditioner og regler – uden at skulle frygte for liv og frihed.

Kampen for demokrati og ytringsfrihed har i de seneste årtier bl.a. ført til etablering af internationale netværk af fristeder eller fribyer, der har til formål at give husly og arbejdsro til forfattere og skribenter m.fl., som på grund af krænkelser af ytringsfriheden i deres hjemlande er udsat for forfølgelse på grund af deres litterære virksomhed. I Europa er der således etableret et internationalt netværk af fristeder eller fribyer ved navn International Cities of Refuge Network, ICORN, som en række europæiske byer i dag er medlem af, herunder byer fra lande, som Danmark normalt sammenligner sig med. I Sverige opholder der sig således to forfattere i fribyer tilknyttet ICORN, i Tyskland to og i England en forfatter, mens der i Norge er syv forfattere tilknyttet fribyordningen. Det bemær-

kes, at den norske lovgivning indebærer, at forfattere under fribyordningen i Norge har status af flygtninge, hvilket er en særlig ordning, som ikke findes i de andre fribylande, og som regeringen heller ikke har planer om at indføre i Danmark. De internationale erfaringer med ordningen viser generelt, at de enkelte byer typisk kun har en enkelt forfatter, og at de enkelte lande samlet højest har nogle få forfattere. Det er regeringens forventning, at omfanget af ordningens anvendelse i Danmark vil blive sammenligneligt hermed. Omfanget af ordningens anvendelse vil indgå i evalueringen i 2009, jf. nedenfor.

Regeringen finder det afgørende, at Danmark bidrager til at fremme demokrati og respekten for det enkelte menneskes frihedsrettigheder i de lande, hvor undertrykkelse af demokratiske rettigheder, herunder ytringsfriheden, finder sted. Regeringen finder det således afgørende at markere, at Danmark støtter den kamp for ytringsfrihed og åbne demokratiske samfund, der foregår uden for vores lands grænser.

Regeringen ønsker på den baggrund at give danske kommuner mulighed for at tilslutte sig sådanne internationale netværk af fristeder, som har til formål at støtte forfattere, hvis ytringsfrihed krænkes, ved at tilbyde den enkelte forfatter midlertidigt ophold i en by i et andet land og mulighed for dér at udøve sin litterære virksomhed. På denne måde ønsker regeringen at markere sin støtte til de forfattere m.fl., der vælger at kæmpe for retten til frit at ytre deres tanker og meninger.

Det er samtidig væsentligt, at støtten til de forfulgte forfattere m.fl. ikke må opfattes som en måde, hvorpå undertrykkende regimer kan skaffe sig af med de pågældende forfattere, ved at disse opnår ophold i Danmark. Der er derfor ikke tale om, at de pågældende forfattere skal have permanent ophold i Danmark. De skal have et frirum for en periode og støtte til at fortsætte deres kamp for ytringsfriheden.

Med dette lovforslag skabes der mulighed for, at kommunerne kan yde den enkelte forfatter og dennes eventuelle familie økonomisk støtte under opholdet i kommunen, idet fribyordningen bl.a. indebærer, at by-